

NÄR MEDICINEN INTE BITER Vår tids pest heter antibiotikaresistens. Antibiotika är en ändlig resurs. Sverige bör snarast ställa sig vid forskningsfronten och utveckla ny strategi och ny medicin, skriver professor **Otto Cars** tillsammans med tre experter på infektionssjukdomar.

Farsoten måste stoppas

För inte så länge sedan satte SARS hela världen i skräck. Ett par år senare var det fågelinfluensa. Vi drog oss till minnes spanska sjukan och digerdöden och vi sade att det var en fråga om när, inte om, nästa farsot skulle dra fram över jorden.

Men pandemin är redan här, och den har redan dödat miljoner. Ändå väljer såväl regeringar som Världshälsoorganisationen, WHO, att blunda. Farsoten heter antibiotikaresistens.

Antibiotika förändrade världen. Sjukdomar som tidigare dödade urskillningslöst kunde plötsligt botas – billigt, enkelt och utan större biverkningar.

Men nu, efter decennier av missbruk, kan vi skönja slutet på den antibiotiska eran. De gamla medicinerna biter inte längre och några nya finns inte i sikte.

För att rädda vad som räddas kan måste den onödiga antibiotikainvändningen minimeras. Här krävs politiskt ansvarstagande.

I dag säljs och marknadsförs antibiotika intensivt utan recept i många länder, däribland Spanien och Grekland, i strid med gällande EU-direktiv.

Vidare måste vi förhindra att infektioner överhuvudtaget uppstår, genom bland annat tillgång till rent vatten, förbättrad hygien och utveckling av nya vacciner.

Men framförallt måste vi inse att antibiotika är en ändlig resurs, och att utvecklingen av nya antibiotika måste återupptas snarast. Men vi kan inte förvänta oss att läkemedelsbolagen ska ta på sig ansvaret.

Medel mot bakteriella infektioner är en kommersiellt usel produktgrupp: behandlingen är som regel avklarad på någon vecka. Föga förvånande prioriteras istället läkemedel som används i månader, år eller kanske livet ut, till exempel mot högt blodtryck och diabetes.

Dessutom har det, trots landvinningar inom genteknik och kartläggning av bakteriers arvs massa, blivit både svårare och dyrare att hitta nya antibiotika vilket lett till

Den dödliga "superbakterien" MRSA, som orsakar sjukhussjukan, är ett växande hot i hela Europa. Bilden visar en resistentplatta, ett instrument som testar bakterier mot olika typer av antibiotika.

FOTO: HÅKAN LINDGREN

att antibiotikautvecklingen mer eller mindre avstannat.

För oss, Världsinfectionsfonden och ReAct, står det klart att en storskalig satsning på behovsdriven forskning är nödvändig. Vi kan inte riskera att en dag stå utan vapen mot bakteriella infektioner, och om WHO inte vill ta ansvar måste någon annan göra det.

Sverige och EU kan spela nyckelroller i denna fråga. Sverige är internationellt respekterat för sina insatser inom infektionsforskning och rationell läkemedelsanvändning.

Vi ledde det första EU-projektet om antibiotikaresistens och vi var med och drev fram EU-förbudet mot antibiotikatillsatser i djurfoder.

Vi föreslår någon av följande strategier:

1. Staten beställer, betalar och har förfoganderätt medan industrin gör arbetet. Denna princip har visat sig fungera för försvarsmateriel, vägar och andra produkter som inte klarar sig på den vanliga marknaden.

SvD Nyheter 26 juli: Läkemedelsindustrin gör inte mycket åt det växande problemet MRSA-smittan.

SvD.se

Läs hela artikeln och fler i ämnet.
• svd.se

2. Staten tar självt ansvar genom att starta sitt eget läkemedelsbolag. Alltså ett företag där behoven och inte vinsten är vägledande (inte olik de idéer som nyligen fanns om en statlig fabrik för influensavaccin).

Förslagen kan tyckas radikala och kostsamma, men detta måste vägas mot en framtid där våra barn och barnbarn inte kan behandlas för lunginflammation, och där transplantationer och cancer-

behandlinger blir alltför riskfyllda då skydd saknas mot potentiellt dödliga följdinfektioner.

Kan Sverige, inom ramen för EU samt "Sveriges bidrag till den globala bekämpningen av smittsamma sjukdomar" som regeringen nyligen fattade beslut om, ta ledningen i fråga om vilka insatser som måste till för att säkra framtidens behov av effektiva läkemedel mot bakteriella infektioner?

Farsoten rasar i detta nu och är det någonting vi inte har råd med är det att vänta.

DAN ANDERSSON
nätverket ReAct-Action on antibiotic resistance, professor i medicinsk bakteriologi, Uppsala universitet

OTTO CARL
ordförande i ReAct, professor i infektionssjukdomar, Uppsala universitet

LISELOTTE HÖGBERG
vetenskaplig koordinator, ReAct

PETER LUNDSTRÖM
kommunikationsansvarig Världsinfectionsfonden

GÖRAN TOMSON
styrelseledamot i Världsinfectionsfonden och professor i hälsosystemsforskning, Karolinska Institutet

REPLIK | Birgitta Ohlsson och respekten för Hamas valseger (SvD Brännpunkt 25/7)

Försök att förstå behovet av försoning

Jag försvarar inte Hamas politik. Men det palestinska folket har valt sina företrädare. Det måste vi respektera.

Jag försvarar inte heller Israels regering. Men vi måste också respektera israelernas demokratiska val.

Hamas (liksom Fatah) har gjort sig skyldig till oacceptabla våldsdåd mot israelerna. Men israeliska regeringar har gjort sig skyldig till mångfald värre våldsdåd mot palestinierna.

En huvudpoäng i min artikel är att en varaktig fred mellan israeler och araberna måste byggas på respekt för araberna och israelerna lika människovärde. En annan är att om man menar allvar med fred måste man tala med sina verkliga motståndare, inte med marionetter.

En tredje poäng är att om man verkligen önskar Israel och det judiska folket en framtid i regionen, så skall man inte uppmuntra våldspolitik, som bara skapar mer hat. Istället måste fienderna sträcka ut

sina händer till dialog och försoning. Det är erfarenheten från Sydafrika.

Jag känner Birgitta Ohlsson som en engagerad förkämpe för alla människors lika värde och rättigheter, och är glad över att få samarbeta med henne i frågor som rör Afrika.

Det förvånar mig dock att hennes värderingar inte längre gäller när vi samtalat om Mellanöstern. Vi delar upplevelsen av kollektiv europeisk skuld mot judarna och en djup

besvikelse över att det angelägna projektet att ge judarna ett hemland i Palestina, lett till ett sådant elände.

Men det blev från början ett erövringsprojekt, och nu är det försoning som behövs. Vi kan inte heller sona den europeiska skulden genom att på gammaltestamentligt vis lasta den på (den arabiska) syndabocken och driva ut den i öknen.

PÅR GRANSTEDT
fd utrikespolitisk talesman för centerpartiet

INLÄGG | Äldre

Det jäser i pensionärsleden

Det pågår en systematisk ekonomisk diskriminering av de äldre. Pensionärerna har under 90-talet tvingades att avstå från en del av sin pension.

Den vanliga inställningen bland partierna är att förlusterna har kompenseras. Men andra kompetenta bedömare har kommit till helt andra resultat.

När riksdagens eget utredningsorgan finner att de berörda årgångarna förlorar cirka tio procent av sin pension varje år kan väl inte detta konstaterande nonchaleras.

Enligt en regel i det nya pensionsystemet minskas pensionerna varje år med 1,6 procent jämfört med löneutvecklingen och första årets pension.

Avdraget ökar varje år och är efter tio år 15 procent, efter 20 år 27 procent och efter 30 år 38 procent. Enligt fyra ekonomer vid Uppsala universitet kommer många äldre att bli "fattigpensionärer".

Sedan 1994 har den uppskjutna lönen för pensionärerna, den allmänna pensionen, i fasta priser, inte ökat alls eller möjligen med någon enda procentenhet.

Samtidigt har lönen för dem som jobbar ökat med minst 40 procent i fasta priser. Följden blir att de äldre inte får den del av det välstånd som de varit med om att skapa.

Hittills har varken socialdemokraterna eller partierna i alliansen velat rätta till denna i en rättsstat helt orimliga diskriminering av en fjärdedel av de röstberättigade, de äldsta och mest försvarslösa medborgarna.

Det jäser i pensionärsleden. PRO har samlat in närmare 160 000 namn på protestlistor. SPF har startat en namninsamling som har minst 100 000 namn som mål.

2010 kommer, om inte partierna ändrar sig, säkert många röstande att ompröva sina tidigare beslut vid valurnorna.

INGVAR FRIDELL
JOHN LARSSON
MARGARETA MAGNI
GUNNAR NYBERG
Danderyd